

УДК 631.164.21

Ключник А.В.*доктор економічних наук,
доцент кафедри світового сільського господарства
й зовнішньоекономічної діяльності
Миколаївського національного аграрного університету***Галунець Н.І.***аспірант
Миколаївського національного аграрного університету***Олійник О.О.***магістр
Миколаївського національного аграрного університету*

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ, ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

INNOVATIVE INVESTMENT ACTIVITY, AS THE NECESSARY CONDITION FORMATION OF A FOREIGN ECONOMIC POTENTIAL OF THE AGRICULTURAL SECTOR UKRAINE

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена розгляду сутності поняття інноваційно-інвестиційна активність та дослідженню факторів, які впливають на неї. Визначено пріоритетні напрями посилення інноваційно-інвестиційної активності в агропромисловому виробництві України, як необхідної умови формування зовнішньоекономічного потенціалу підприємств аграрного сектору України.

Ключові слова: інвестиції, інновації, активність, аграрний сектор, зовнішньоекономічний потенціал.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена рассмотрению сущности понятия инновационно-инвестиционная активность и исследованию факторов, влияющих на нее. Определены приоритетные направления усиления инновационно-инвестиционной активности в агропромышленном производстве Украины, как необходимого условия формирования внешнеэкономического потенциала предприятий аграрного сектора Украины.

Ключевые слова: инвестиции, инновации, активность, аграрный сектор, внешнеэкономический потенциал.

ANNOTATION

The article devoted to consideration essence of the notion of innovation and investment activity and investigation of factors that affect it. Establishes the priorities directions of strengthening innovation and investment activity in Ukraine agricultural production as a necessary condition the formation of external economic potential of the enterprises of the agricultural sector of Ukraine.

Keywords: investment, innovation, activity, agricultural sector external economic potential.

Постановка проблеми. Сільське господарство традиційно є основою сталого розвитку та існування будь-якого суспільства й країни, а враховуючи умову активізації євроінтеграції нашої держави проблеми формування зовнішньоекономічного потенціалу аграрного сектору набувають на сучасному етапі виняткового значення. Поряд з цим варто зазначити, що активність інвесторів, особливо інвестицій в інновації, здатна істотно прискорити економічне зростання аграрного сектору та покращення

якості продукції, яка експортується за кордон. У результаті питання дослідження інноваційно-інвестиційної активності, як необхідної умови формування зовнішньоекономічного потенціалу аграрного сектору України стає актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам активізації інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного сектору присвячено роботи О. Амоші, М. Барановського, Л. Безчасного, В. Геєця, О. Гудзь, Б. Данилишина, Ф. Заставного, С. Коломийчука, М. Корецького, М. Маліка, Ю. Макогон, В. Месель-Веселяка, С. Науменкова, В. Трегобчука, М. Чумаченка, А. Чухна, Д. Шиян та інші. Проте питання інноваційно-інвестиційної активності аграрних підприємств в зовнішньоекономічній діяльності аграрного сектору залишаються недостатньо розв'язаними.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є обґрунтування напрямів інвестиційно-інноваційної активності та визначення механізму її посилення, як необхідної умови формування зовнішньоекономічного потенціалу підприємств аграрного сектору України.

Виклад основного матеріалу. Вітчизняний аграрний сектор має потенційні можливості для збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та нарощування зовнішньоекономічного потенціалу але для цього необхідні сучасні технології, належна матеріально-технічна база, а отже й значні інвестиційні ресурси. Реалії розвитку аграрного сектору України свідчать про низьку інноваційно-інвестиційну активність аграрних підприємств. Тому необхідно вжити заходів з переорієнтації інвестиційної діяльності на розвиток інноваційної, яка забезпечить конкурентоспроможність аграрної продукції, як на внутрішньому так, і на зовнішньому рин-

ку. Для того, щоб визначити яким чином варто переорієнтуватися аграрним підприємствам потрібно дослідити сутність поняття інноваційно-інвестиційної активності з двох складових: інноваційна та інвестиційна активність підприємств аграрного сектору.

Інноваційної активності це цілеспрямована діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, зокрема аграрного сектору, щодо конструювання, створення, освоєння й виробництва якісно нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності (патентів, ліцензій та ін.), технологій, а також впровадження досконаліших форм організації праці й управління виробництвом.

На інноваційну активність підприємств аграрного сектору впливають чинники, як на макрорівні так і на мікрорівні. Основними чинниками інноваційної активності аграрного сектору на макрорівні є темпи зростання державних витрат на розвиток науки та освіти, раціональна інноваційна політика держави, стимулююча податкова, кредитна, амортизаційна політика тощо. Поряд з цими чинниками, на нашу думку варто виділити наступні, які також впливають на інноваційну активність аграрного сектору на макрорівні й в результаті впливають на формування зовнішньоекономічного потенціалу:

- інтелект нації, народу (сукупність здібностей і творчих обдарувань людей, їх освітньо-кваліфікаційний та культурний рівні);

- оптимальне поєднання ринкових важелів саморегулювання економіки з державним та наддержавним;

- плюралізм форм власності (кожний власник капіталу отримує максимальний прибуток від вкладених інвестицій, який виступає переважно у формі дивіденду);

- конкуренція (виробництво конкурентоспроможних продуктів в аграрній сфері є результатом господарської діяльності конкурентоспроможного підприємства на зовнішньому ринку).

На мікрорівні такими чинниками є організаційні структури управління підприємством, ступінь розвитку економічної демократії, кількість ризикових підприємств, впровадження новітніх форм і систем заробітної плати, інноваційного менеджменту, умов конкурентної боротьби, здійснення інноваційної політики [3]. Відповідно до вітчизняної статистики інноваційно активними підприємствами вважаються навіть підприємства, в яких частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізації становить менше 1%. Слід зазначити, що інноваційна активність вища на підприємствах з більшою кількістю працюючих, і навпаки. Саме в аграрному секторі, на відміну від інших, розвиток інновацій відбувається більш повільно, що вимагає особливої уваги. Інноваційні процеси в сільському господарстві мають певні особливості, пов'язані із його специфі-

кою, а саме: наявністю живих організмів, сезонністю та підвищеними ризиками тощо. Але не дивлячись на ці фактори інновації є необхідними для формування зовнішньоекономічного потенціалу країни тому, що світові ринки є більш технологічно розвинені й мають високі стандарти якості, а це у свою чергу вимагає від вітчизняних виробників впровадження нових технологій для того, щоб сільськогосподарська продукція відповідала всім міжнародним нормам та стандартам. Для багатьох вітчизняних аграрних підприємств джерелом розвитку й впровадження інновацій є власні кошти так як отримати вигідні кредити досить складно, а інколи неможливо. Власники аграрних підприємств не можуть інвестувати в інновації стільки грошей як американські чи японські підприємці [12, с. 178].

Для активізації інноваційної діяльності аграрного сектору потрібно створити на регіональному рівні моніторингову систему для відстеження інноваційного потенціалу адміністративних територій та пошуку шляхів забезпечення сприятливого середовища для здійснення інноваційних процесів в аграрному секторі. Курс на інноваційний розвиток національного аграрного сектору варто розглядати як стратегічне завдання, а всі заходи, що передбачаються в цьому напрямі, як пріоритетні, що сприятиме формуванню зовнішньоекономічного потенціалу аграрного сектору.

Під інвестиційною активністю аграрного сектору слід розуміти, фактичні результати інвестиційної діяльності, що можуть характеризуватися низкою показників:

- обсягом надходження та засвоєння інвестицій у сільське господарство;

- рівнем інвестицій у розрахунку на душу населення;

- відношенням обсягу інвестицій до валової продукції аграрного сектору.

Інвестиційна активність аграрного сектору потребує мобілізації власних джерел фінансування, створення сприятливих умов для залучення іноземного капіталу, розширення масштабів довгострокового кредитування, посилення державної інвестиційної підтримки, а також залучення коштів інвесторів з інших галузей економіки які зацікавлені в розвитку сільськогосподарського виробництва. Стимулювання інвестиційної активності аграрного сектору відбувається завдяки сприятливому податковому режиму або збільшенню розмірів аграрного ринку, а в результаті збільшується сукупний попит, зайнятість та обсяги сільськогосподарського виробництва.

Основними напрямками забезпечення інвестиційної активності в аграрному секторі, на нашу думку є:

- забезпечення ефективної інформаційної системи для інвесторів;

- забезпечення додаткових спонукальних мотивів для потенційних інвесторів;

- забезпечення підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору в залученні прямих інвестицій;

- необхідно підвищувати інноваційний рівень аграрного сектору, який визначає рівень упровадження досягнень науково-технічного прогресу.

Активізація інвестування аграрного сектору є складовою частиною економічної політики, яка проводиться державою, галузями, регіонами, підприємствами, шляхом встановлення масштабів і структури інвестицій, джерел формування, напрямів їх раціонального використання, відновлення технічної бази виробництва, розвитку ринкових механізмів та підвищення рівня життя населення.

Отже, сутність поняття інноваційно-інвестиційна активність аграрного сектору, на нашу думку полягає в посиленні інвестиційної діяльності для реалізації інноваційної діяльності в діяльності підприємств аграрного сектору.

Розвиток зовнішньої торгівлі, зокрема експорту, є надзвичайно важливим елементом процвітання національної економіки України. А зміцнення позицій країни на міжнародній арені та конкурентоспроможність її економіки можуть бути реалізовані через ефективно сформований зовнішньоекономічний потенціал.

Зовнішньоекономічний потенціал аграрного сектору України визначається наявністю природних ресурсів, створеним виробничим і науково-технічним потенціалом, інфраструктурою, соціальною сферою, продукція й послуги яких експортуються за межі країни. Перераховані ресурси можуть бути ефективно використані тільки за наявності відповідного рівня інноваційно-інвестиційної активності аграрного сектору. Досить зазначити, що починаючи з 2000 р. в Україні спостерігається стала тенденція до зростання обсягів виробництва валової продукції сільського господарства та продовольчих товарів, зокрема з 2000 р. по 2012 р. обсяг валової продукції зріс на 32,4 %. Разом із тим відбувається постійне нарощування обсягів експорту в аграрному секторі та позитивного сальдо зовнішньої торгівлі.

На сьогодні можна сміливо декларувати нарощення експортного потенціалу в сфері сільського господарства. За останніми даними зовнішньоторговельний обіг продукції агропромислового комплексу України за звітний період склав 17,2 млрд дол. або 21,1% зовнішньоторговельного обігу України. При цьому експорт продукції аграрного сектору за вказаний період становив – 12,4 млрд дол або 29,5% від загального експорту України; імпорт – 4,8 млрд дол. або 12,1% від загального імпорту України. Сальдо позитивне й склало 7,5 млрд дол. США. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року відбулось збільшення експорту сільськогосподарської продукції на 6,9% – 796,3 млн дол. США та зменшення імпорту на 19,6% – 1182,6 млн дол. США. Найвагомими чинни-

ками позитивного сальдо сільськогосподарської продукції залишаються обсяги експорту зернових культур – 38%, олії – 23,2% та насіння олійних культур – 7,8% [3].

Такий прорив характеризується тим, що потенціал аграрного сектору, на відміну від традиційних учасників (США, ЄС, Канада), ще не вичерпаний – задіяні лише третина продуктивних сил природи й суспільства, але справжнім багатством нашої країни є 32 мільйони гектарів орних земель і третина світового запасу чорнозему, близько 25% валового внутрішнього продукту припадає на весь агропромисловий комплекс. Значними є потенційні можливості України у виході на світовий ринок з аграрною продукцією, зокрема на ринок зерна, цукру, олії [7]. Але щоб вижити в конкурентній боротьбі на зовнішніх ринках та опинитися серед сильних компаній, підприємствам аграрного сектору потрібно концентрувати зусилля на оптимізації систем управління й впровадженні нових сільськогосподарських технологій.

Ситуацію на світовому ринку продовольства сьогодні швидко змінюють нові рушійні сили, такі як зміна клімату, високі ціни на енергоресурси, глобалізація й урбанізація, за таких умов у світовій економіці конкурентна боротьба між країнами не тільки не зникає, а навпаки загострюється, набуваючи нових форм прояву. Від так, посилення інноваційно-інвестиційної активності аграрного сектору при формуванні його зовнішньоекономічного потенціалу потребує державної інноваційно-інвестиційної політики [7].

Державна інноваційно-інвестиційна політика – це діяльність держави, спрямована на створення сприятливих нормативно-правових та економічних умов для інвестицій взагалі й інвестицій в інновації, стимулювання процесу формування інвестиційних умов для інноваційного розвитку, а також формування ринку інновацій та інвестицій. Основним завданням її має бути активізація інноваційно-інвестиційної діяльності та створення цілісної системи фінансового забезпечення не лише на рівні держави, а й на рівні підприємства. Іншими словами інноваційно-інвестиційна політика аграрного сектору держави повинна бути спрямована на забезпечення зростання обсягів капіталовкладень у сферу впровадження інноваційних технологій на підприємствах. Тобто, інноваційна діяльність в аграрному секторі неможлива без належного фінансування, а так як держава не фінансує, належним чином аграрний сектор, а аграрії самі не можуть у достатній кількості вкласти кошти в інновації, які б принесли додаткові прибутки в аграрну сферу та зменшили її видатки, для цього потрібно залучати іноземні інвестиції, які будуть направлені на інноваційну діяльність, а аграрні виробники за допомогою цього будуть вдосконалювати своє виробництво та формувати свій зовнішньоекономічний потенціал.

Хоч ми й бачимо позитивні тенденції щодо нарощення експортного потенціалу в аграрному секторі, але все ж відчувається незадовільний стан матеріально-технічної бази вітчизняних аграріїв. У результаті вони потребують значного вкладання інвестицій для забезпечення її оновлення, введення в дію нових та реконструкцію існуючих виробничих потужностей. Нині на селі спостерігається процес інтенсивної деіндустріалізації виробництва [1, с. 140]. Фондооснащеність 1 га сільськогосподарських угідь за 15 років зменшилась у 8,5 а фондоозбросність праці – у 6 разів і в більшості агропідприємств продовжує падати.

Водночас капітальні інвестиції в сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг у січні-червні 2014 року склали 6,3 млрд гривень, що на 18% менше, ніж за аналогічний період минулого року, що є наслідком зменшення прибутковості аграрного виробництва й погіршення умов доступу до кредитних ресурсів, а це в результаті негативно впливає на інноваційний розвиток вітчизняного аграрного сектору. Так як держава зараз знаходиться в кризовому становищі й економічна ситуація є нестабільною, то сільськогосподарським виробникам, зараз як ніколи, конче необхідні іноземні інвестиції, які б нормалізували ситуацію в аграрному секторі, а він би у свою чергу поліпшив економічну та фінансову ситуацію в країні, що в майбутньому вплине на формування зовнішньоекономічного потенціалу.

Обсяг прямих іноземних інвестицій (далі ПІІ) у сільське господарство України на 1 квітня 2014 року склав 680,8 млн дол. США, що становить 1,3% від загальних іноземних інвестицій в економіку України. Слід відмітити, що в загальному обсязі інвестицій на промисловість припадає 31,0%, у тому числі 25,3% зосереджено в переробній галузі [3]. Було визначено, що найбільшим інвестором у сільське господарство України є Кіпр – 360,7 млн доларів США. Інвестиції з Великої Британії становлять 42,8 млн доларів США. Інвестиції з Віргінських Островів – 27,3 млн доларів США (на 82% більше, ніж на початку поточного року) [3].

Не всі регіони нашої країни є однаково інвестиційно привабливими. На регіони, що увійшли до топ-10, припадає 78,2% залучених у сільське господарство України інвестицій. Найбільш привабливими для іноземних інвесторів залишається сільське господарство Київщини та Івано-Франківщини, на них припадає 47,8% інвестицій галузі, у тому числі Київ залучив 20%, Київська область – 15,8%, а Івано-Франківська область – 12%.

За лідерами зі значним відривом йде група з семи регіонів, в яких обсяги залучених прямих іноземних інвестицій знаходяться в межах 3-7% від загальної суми. Зокрема, аграрії Дніпропетровщини залучили 6,3%, Харківщини – 5,7%, Львівщини – 5,0% іноземних інвестицій. Обсяги ПІІ, залучених в аграрний

сектор Черкаської та Донецької областей, становлять 3,7% та 3,5% відповідно. Вінниччина та Хмельниччина залучили по 3,1% ПІІ. На решту 17 регіонів, припадає лише близько 22% іноземних інвестицій.

Таким чином, можемо зробити висновок, що іноземні інвестори неохоче вкладають кошти у вітчизняний аграрний сектор. Результатом зниження зацікавленості інвесторів у першу чергу стали військові дії в східному регіоні України. По-друге до загальних ризиків ведення бізнесу додаються ще й природні та погодні ризики. По-третє, це неможливість повного контролю через великі площі. По-четверте, тривалий виробничий цикл, який унеможливорює швидку окупність інвестицій. Ще одним чинником є важкі умови праці, через які освічені й талановиті працівники вирішують займатися офісною роботою [2]. Усі ці чинники створюють проблему – формування економічних (податкових, кредитних, страхових) умов прискороного розвитку інновацій, створення сучасної основи інноваційних процесів та сприяння створенню нової інституційної бази в даному напрямку і, перш за все, у формуванні зовнішньоекономічного потенціалу.

Світовий і вітчизняний досвід підтверджує, що саме держава повинна взяти на себе повне забезпечення фінансування фундаментальних досліджень у сфері інновацій аграрного сектору. Важливою складовою посилення інноваційно-інвестиційної активності аграрного сектору має стати правове забезпечення. Поряд з цим, в Україні була створена досить ґрунтовна нормативно-правова база, якою передбачалось не тільки загальна орієнтація на інноваційний розвиток аграрного сектору, але й окреслювались основні механізми втілення в життя такого курсу державою [13, с. 31]. Зважаючи на важливість інноваційно-інвестиційних заходів у забезпеченні ефективного розвитку аграрного сектору економіки України, посилення конкурентної боротьби на ринку сільськогосподарської продукції та інтеграції України в міжнародний економічний простір, Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 р., затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 1158, передбачено формування інноваційно-інвестиційної моделі розвитку сільського господарства, що є важливою сферою аграрної галузі [5]. Саме реалізація інноваційно-інвестиційної моделі розвитку сільського господарства та належне здійснення державного управління шляхом державної підтримки щодо забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного сектору економіки сприятиме формуванню його зовнішньоекономічного потенціалу.

Наступним документом, який враховує значимість і роль інновацій у розвитку аграрного сектора, і зокрема у формуванні зовнішньоекономічного потенціалу, є розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2012 року,

в якому було схвалено «Концепцію реформування державної політики в інноваційній сфері». Метою Концепції є вдосконалення системи державного регулювання в інноваційній сфері, зокрема визначення концептуальних засад державного регулювання в інноваційній сфері, формування економічних структурних і організаційних основ інноваційної діяльності, створення належної інституціональної бази, забезпечення взаємодії різних інститутів під час упровадження інновацій, створення системи надання державної підтримки інноваційному розвитку національної економіки з урахуванням пріоритетів розвитку науки, техніки та інноваційної діяльності, створення сучасного ринку інновацій та технологій, визначення механізму оперативного реагування на зміни в інноваційній сфері [4].

Важливим є питання забезпечення правової бази формування сприятливого інноваційно-інвестиційного клімату в аграрному секторі. Крім того, сучасна система інвестування вже не відзначається тією директивністю, як за часів перебудови, вона більш ліберальна. Але інвестиційні процеси в сільському господарстві не повністю відповідають вимогам ринкової економіки а саме, недосконалий механізм інвестування сприяє монопольному положенню комерційних банків, недостатня державна підтримка сільського господарства, збиткова діяльність багатьох сільськогосподарських підприємств не забезпечує повернення отриманих інвестицій [10, с. 60]. У результаті в аграрному секторі відбувається гальмування інвестиційних процесів, що призвело до інвестиційної кризи та розбалансування формування зовнішньоекономічного потенціалу.

Для вирішення цієї проблеми Кабінетом Міністрів України було схвалено Концепцією Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 рр. (№ 1900-р від 29.09.2010 р.) [9]. У Концепції визначено, що оптимальним варіантом проведення активної державної політики із стимулювання розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні є її здійснення на засадах розвитку системи державних інвестицій, підвищення ефективності та посилення прозорості функціонування механізмів державно-приватного партнерства та стимулювання залучення приватних інвестицій в аграрний сектор економіки щодо реалізації інноваційно-інвестиційних проектів.

Проте реальне включення в дію більшості цих механізмів в Україні не відбулося. Так Верховна Рада України, на жаль, не виявила достатньої послідовності: затвердивши законодавчі норми прямої дії, вона легко погоджувалась з пропозиціями виконавчої влади про призупинення дії відповідних статей законів, спочатку тимчасово, а потім і вилучення їх повністю. Таким способом, більш ніж наполовину було вихолощено закон «Про наукову й науково-тех-

нічну діяльність» – реально діють з нього лише статті про пенсійне забезпечення науковців. Ще більш драматична історія Закону України «Про інноваційну діяльність». Після вилучення з нього статей 21 та 22 він практично втратив свій сенс і по суті перетворився на чисто декларативний документ, в якому визначається певна термінологія й розповідається про поширені у світі механізми впливу держави на інноваційні процеси, але жоден з цих механізмів реально не запроваджується [9].

Необхідно зазначити, що одним із стратегічних напрямів забезпечення інноваційно-інвестиційної активності аграрного сектору є його наукове забезпечення. Як зазначається Стратегією інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки, в умовах інтеграційних викликів в інтересах аграрного сектору сьогодні працює понад 11 тис. науковців (15% загальної чисельності науковців країни), у тому числі 2,1 тис. докторів і кандидатів наук, понад 200 академіків та членів-кореспондентів. Аграрний сектор обслуговує державна Українська академія аграрних наук, у складі якої понад 120 наукових установ. На потреби цього сектору працює добре розвинута система навчальних закладів. Таким чином, науково-інтелектуальний потенціал України та, зокрема, аграрної галузі має досить значні резерви, на основі яких можливе ефективне використання зовнішньоекономічного потенціалу аграрного сектору.

Проте відбулося значне скорочення обсягів інвестування в науку як державою, так і підприємництвом. Розмір інвестицій, які вкладаються у вітчизняну науку, дуже незначний (за бюджетним фінансуванням – 0,4-0,5% ВВП, за всіма джерелами фінансування – 0,84% ВВП, при нормі понад 1,7%), що об'єктивно лишає її можливості реалізувати свою функцію ефективного наукового забезпечення інноваційного розвитку економіки, зокрема аграрного сектору.

Для посилення інноваційно-інвестиційної активності аграрного сектору, як необхідної умови формування зовнішньоекономічного потенціалу, варто: створювати умови для зростання ринкового попиту на інновації в сільськогосподарському виробництві; сприяти розвитку конкурентного середовища, заохочувати капіталовкладення в інновації; надавати пріоритетну підтримку розвитку аграрної науки й освіти; забезпечувати захист інтелектуальної власності та підвищувати якість робочої сили тощо. Механізм посилення інноваційно-інвестиційної активності в аграрній сфері економіки повинен включати набір складових, що не можуть існувати окремо одна від одної та кожна з яких характеризує окремий сегмент інноваційно-інвестиційної політики, ефективна діяльність яких призведе до формування зовнішньоекономічного потенціалу аграрного сектору.

Висновок. Отже, з вище викладеного можемо зробити висновок, що інноваційно-інвестиційної активності в аграрній сфері економіки, є

необхідною умовою формування зовнішньоекономічного потенціалу країни й повинні включати в себе економічні, організаційно-правові та соціальні заходи держави щодо формування сприятливого середовища для здійснення інноваційної діяльності за умови державної фінансової підтримки, яка реалізується в результаті формування правового, фінансового та науково-технічного забезпечення аграрної сфери економіки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Андрійчук В.Г., Зубець М.В. Юрчишин В.В. Сучасна аграрна політика: проблемні аспекти. – К.: Аграрна наука, 2013. – 140 с.
2. Агробізнес сьогодні / [Електронний ресурс] Офіційний сайт: – Режим доступу: agro-business.com.ua.
3. Державна служба статистик Офіційний сайт: [Електронний ресурс] / Режим доступу: ukrstat.gov.ua.
4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
5. Концепція реформування державної політики в інноваційній сфері: розпорядженням КМУ від 10 вересня 2012 р. № 691-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/691-2012-%D1%80>.
6. Кабінет Міністрів України: [Електронний ресурс] Офіційний сайт: Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_247702.
7. Панченко В.В. Деякі аспекти інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки України / В.В. Панченко // Теорія і практика правознавства. – Вип. 2(6). Харків. – 2014. – С. 1-8.
8. Проблеми розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації світових ринків / [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.fem.znau.edu.ua/courses/agr_pol/files/2_5.pdf.
9. Трубіна М.А. Нормативно-правове забезпечення інноваційного розвитку в Україні: проблеми й перспективи / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.asconf.com/rus/archive_view/358.
10. Чабан В.Г. Інновації як умова підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору / В.Г. Чабан // Економіка АПК. – 2006. – № 7. – С. 68.
11. Чорний Р.В. До питання залучення інвестиційних ресурсів в АПК України / Р.В. Чорний // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 177-180.
12. Шубравська О.В. Інноваційний розвиток аграрного сектору України: теоретико-методологічні аспекти / Шубравська О.В. // Економіка України. – 2012. – № 1. – С. 27-36.